Билтен

Број 10, јул 2011. године

Представништво Републике Српске

Установа за унапређење економске, научно-техничке, културне и спортске сарадње између Републике Српске и Републике Србије

ИЗДВАЈАМО

СТАБИЛНО ПАРТНЕРСТВО РУСИЈЕ И СРПСКЕ

40 ГОДИНА МУЗЕЈА САВРЕМЕНЕ УМЈЕТНОСТИ

ПРЕДСТАВЉАМО: ВИНАРИЈА И ВИНОГРАДИ "ВУКОЈЕ"

ОПШТИНЕ РС: МРКОЊИЋ ГРАД

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У СРБИЈИ

Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија
Тел: 00 381 11 324 6633
Факс: 00 381 11 323 8633
E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs

Садржај

У фокусу
Стабилно партнерство Русије и Српске 3

Андрићеви јубилеји
Крај "Вишеградске стазе" 4
Почело зидање Андрићграда 5

Култура
Јубилеј Музеја савремене умјетности РС 6

Представљамо
Винарија и виногради "Вукоје" 9
Међу водећим винаријама у Европи 10
Винска цеста "Вукоје" 14

Туризам
"Терме-Озрен" у Какмужу 15

Општине РС
Мркоњић Град 17

У фокусу

Стабилно партнерство Русије и Српске

На традиционалном Међународном економском форуму у Санкт Петербургу, који окупља шефове држава и влада најутицајних земаља свијета и представнике највећих свјетских компанија, ове године је учествовао и предсједник РС Милорад Додик. "Република Српска један је од најстабилнијих партнера руске привреде и компанија у региону и Међународни економски форум у Санкт Петербургу прилика је да се добри резултати те сарадње додатно афирмишу", саопштено је након билатералних сусрета предсједника РС Милорада Додика са руским политичким званичницима и представницима компанија и банака које су присутне на овом скупу. Био је то наставак и конкретизација договора започетих крајем марта, приликом једнодневног боравка премијера Владимира Путина у Београду.

Додик и Путин: Београд, март 2011. године

Додик се у Санкт Петербургу најприје сусрео са министром иностраних послова Русије Сергејем Лавровим и разговарао о политичкој и економској ситуацији у РС, БиХ и региону. Затим је на Међународном економском форуму разговарао са руским министром енергетике Сергејем Шматковим о досадашњим активностима и резултатима на плану економске сарадње РС и Русије, те о могућностима њиховог даљег интензивирања. Након тога предсједник РС је, у одвојеним сусретима, разговарао са представницима компанија "Гаспромњефт", "Зарубежњефт", "Русел" и "Вњешеком" банке о интензивирању истраживања налазишта нафте у Српској и могућностима да се, у најскорије вријеме, настави са реконструкцијом нове линије Рафинерије нафте у Броду.

Као резултат континуиране сарадње Русије и Српске у енергетском сектору, очекује се да у августу почне производња нафтних деривата, у складу са европским стандардима, односно евро 5 дизела. Представници Вњешеком банке изразили су спремност да и даље финансијски прате све активности руских нафташа у Рафинерији нафте у Броду, Рафинерији уља у Модричи и дистрибутивној мрежи, у оквиру Оптима групе. У разговорима је као члан делегације РС учествовала Жељка Цвијановић, министарка за економске односе и регионалну сарадњу РС. Прошле године је у оквиру Међународног економског форума било закључено више од 50 инвестиционих споразума, вриједних више од 15 милијарди евра.

Андрићеви јубилеји

Крај “Вишеградске стазе”

Половином јуна су завршене овогодишње “Вишеградске стазе” - традиционално окупљање познавалаца и поштовалаца личности и дјела Иве Андрића у граду поред ћуприје на Дрини. Када је ријеч о највећем српском писцу, никада не мањка јубиларних повода. Једне године, то је годишњица пишчевог рођења, друге - рођендан настанка неког од његових романа, треће – неки округао датум првих превода на свјетске језике итд. Ове године, то је пола стољећа откако је Иви Андрићу додијељена Нобелова награда за књижевност. И прије тога његов књижевни опус био је широко познат и високо признат, не само у земљи него и иностранству. Али, највише свјетско књижевно признање, које је примио 1961, и званично га је сврстало у пантеон највећих умјетника писане ријечи.

Након тога његови романи а посебно На Дрини ћуприја која ово наше по много чему необично и сложено, сурово и лијепо поднебље представљају на неупоредиво сугестиван начин, постала глобална лектира и литерарни приручник за разумијевање балканских љубави и мржњи. Дјетињство у Босни, младост у Загребу, зреле године у Београду, те дипломатско службовање по европским метрополама били су једно изузетно искуство живота у Бермудском троуглу драматичног сукобљавања и прожимања исламске, католичке и православне цивилизације, сагледано очима рафинираног и дистанцираног Европејца. Врстан приповједач и хроничар Босне, Андрић је са страшћу научника улазио у све детаље и финесе живописног свијета у коме је стасавао, а за своје јунаке узимао Србе, Муслимане, Хрвате, Јевреје, али и странце. Андрићев човјек, ма које вјере био, сложена је личност са снажним унутрашњим животом, са узаврелим страстима, мутним нагонима, непредвидљивим понашањима. Католичког поријекла, Србин по опредјељењу, Андрић је највећу инспирацију налазио у родној Босни, вјероватно баш због тога што је фасцинантно сажимала сву комплексност његовог властитог идентитета.

О таквој Босни у којој се трагично сучељавају “бизантизам”, “језуитизам” и “оријетенализам”, у којој “сахат куле и звоници катедрала и саборних цркава не откуцавају поноћ у исто вријеме”, у којој “два и два нису увијек четири”, а коју откривамо у Андрићевој литератури, али и препознајемо у нетом минулим сукобима на западном Балкану, на овогодишњој “Вишеградској стази” бесједио је академик Светозар Кољевић. Народно позориште из Ужица је по сценарију Милована Витезовића извело “Похвалу Иви Андрићу”, својеврсну драмску ретроспективу животног и стваралачког пута нашег нобеловца. Сјећање на додјелу Нобелове награде освјежено је и изложбом фотографија и превода Андрићевих дјела на 45 језика. А у различитим манифестацијама Вишеградских стаза и ове године је узео учешће велики број писаца, критичара, историчара, преводилаца библиотекара, глумаца и просвјетних радника, удружених посебном наклоношћу према нобеловцу Иви Андрићу и његовом стваралаштву.

Андрићеви јубилеји

Почело зидање Андрићграда

Свима који су пратили развојни пут нашег прослављеног фимског умјетника Емира Кустурице, позната је његова фасцинација књижевним дјелом Иве Андрића. У интервјуима након највећих признања за „Сјећаш ли се Доли Бел", „Отац на службеном путу" и „Андерграунд" у Кану, Венецији и другим свјетским фестивалима, али и у међувремену, он се увијек враћао на Андрићеве романе и приповјетке као будући литерарни предложак за свој животни филмски пројекат. У дугом трагању за редитељском формулом за нефилмично Андрићево дијело, које траје још од његовог школовања на Филмској академији у Прагу, Кустурица се одлучио да припреми "кулисе" за филм "На Дрини Ћуприја". Наоружан искуством неимара Дрвенграда на Мокрој Гори, који је за кратко вријеме постао прворазредна туристичка атракција Србије, Кустурица је промовисао идеју изградње Каменграда у околини Вишеграда, надомак Мехмед-пашиног моста на Дрини. Иако је у први мах све могло да дјелује као умјетникова фантазија, за чију реализацију је неопходно много новца и времена, убрзо се испоставило да се ради о већ разрађеном конкретном пројекту у коме Кустурица није само маштовити иницијатор него и већински инвеститор. А у приватно-јавном партнерству учествоваће општина Вишеград, која ће обезбиједити локацију и инфраструктуру, те влада РС са дијелом финансијских средстава. Град у камену на ушћу ријека Рзаве и Дрине простираће се на 17 хиљада квадрата и обухватиће градску скупштину, хотеле, занатске радње, позориште, музеј, библиотеку, Андрићеву спомен-кућу. Пошто ће читав Каменград бити у знаку успомене на Иву Андрића и представљати својеврсну реконструкцију средњевјековног амбијента његовог нобелом овјенчаног романа, као природно се наметнуло име Андрићград. Биће то град препун симболике: чврста спона у дрвету (Дрвенград) и камену (Каменград) између двије обале Дрине, загрљај два умјетничка великана са истим топосом рођења и каснијег личног и умјетничког опредјељења, мјесто гдје ће се сусретати три народа који се осјећају баштиницима дјела једног нобеловца, будућа сценографија за филм редитеља по роману писца који представљају наш велики национални понос.

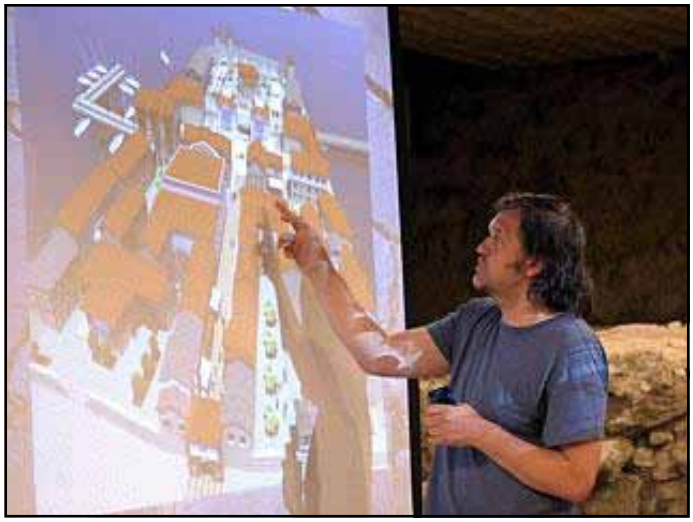

Емир Кустурица представља план Андрићграда

"Жеља нам је да дух великог писца остане заувијек уоквирен као највећа и најзначајнија слика о нама. Да се кроз пропорције и функцију града створи позорница, која би требало да стоји као споменик првој идеји града коме није требала војска и у коме се уместо жита чувала култура." – рекао је Е. Кустурица приликом постављања камена темељца Андрићграду. "Увјерен сам да данас започињемо остварење пројекта који ће препородити Вишеград. Вишеграђани ће се на овај начин најбоље одужити своме славном суграђанину, а овај грађевински подухват ће уз то, током три наредне године запослити двије хиљаде радника и касније обезбиједити неколико стотина сталних радних мјеста. Као цјелина са Дрвенградом представљати атрактивну заједничку туристичку понуду Србије и Српске." – рекао је Предсједник РС М. Додик. На крају свечаности, уз дијелове опере "Кармина Бурана" у извођењу хора и оркестра РТВ Србије, забрујале су грађевинске машине у знак почетка радова који треба да се заврше до краја 2014.

Култура

Јубилеј Музеја савремене умјетности РС

Умјетничка галерија у Бањалуци је основана 1971. године, па је временом, богаћењем својих збирки и значајем који превасходно има за ликовну баштину Републике Српске, 10. марта 2004. године преименована у Музеј савремене умјетности Републике Српске. Музеј је смјештен у адаптирани објекат аустроугарске жељезничке станице изграђене 1891. године, а налази у срцу града на Тргу српских јунака 2, у непосредној близини Хотела Босне, Градске управе, Храма Христа Спаситеља и Културног центра Бански двор.

Укупан простор Музеја износи 3033 м2, од којих је око 1000 м2 изложбени простор. Остале просторије су у функцији основне дјелатности а обухватају депо за чување умјетнина, клуб за предавања, канцеларије, библиотеку (интерног типа) са око 5000 књига (из историје, теорије и филозофије умјетности) и каталога.

Депо Музеја савремене умјетности Републике Српске је богата ризница дјела модерне и савремене умјетности, домаћих и свјетских умјетника, те обједињава различите стилске почетке, технике и материјале у којима су дјела изведена. Фундус данашњег Музеја савреме не умјетности броји око двије хиљаде експоната, подијељених у три најважније збирке: Збирка босанско-херцеговачке умјетности, Збирка радова са подручја бившег југословенског простора и Збирка свјетске умјетности, које су заступљене кроз слике, графике, цртеже, скулптуре, луминокинетичке објекте, фотографије, инсталације и видео.

Од босанскохерцеговачких, односно југословенских умјетника вриједи истакнути да Музеј у својој колекцији баштини дјела Петра Лубарде, Миће Поповића, Радована Крагуља, Миливоја Унковића, Исмара Мујезиновића, Весе Совиља, Еде Муртића, Јулија Книфера, Младена Стилиновића, Петра Омчикуса, Вјенчеслава Рихтера, Боре Иљовског, Ере Миливојевића, IRWINA-а, Ивана Табаковића ..., док су у свјетској збирци заступљени Група ZERO, Hans Hartung, Fridrih Hundertvaser, Пјер Алешински, Algber-

to Biasi, Zao Wou – Ki... А у посљедњих неколико година збирка је проширена првенствено дјелима млађе генерације умјетника који су завршили Академију умјетности у Бањалуци, али и радовима умјетника из региона који су излагали у Музеју.

Од 2006. године Музеј је постао и пуноправан члан организације ICOM , чије чланство подразумијева још већу сарадњу на међународном плану са сличним музејским институцијама, а исте, 2006. године се укључује у мултимедијалну манифестацију "Ноћ музеја". У новембру 2007. године Комисија за очување националних споменика Босне и Херцеговине, објекту у којем је смјештен Музеј, Старој жељезничкој станици додијелила је статус националног историјског споменика БиХ.

Разговор са Љиљаном Лабовић-Маринковић, директорком МСУРС

Обиљежава се 40 година постојања Музеја савремене умјетности Републике Српске, а заправо се навршава тек седам година рада. Шта се догађало у међувремену од тридесетак година питали смо Љиљану Лабовић-Маринковић, директорку Музеја.

-У Бањалуци је од 13. јануара 1971. године, одлуком Скупштине општине, озваничено постојање и дјеловање Умјетничке галерије Бањалука, која је из акције солидарности југословенских умјетника након земљотреса 1969, у тренутку правно-формалног устоличења, већ располагала репрезентативним фундусом умјетничких дјела друге половине 20. вијека. Слиједом времена, амбиција и јачањем властитих потенцијала, Галерија је природно „прерастала" у музеј, за шта се побринуо и законодавац, јер је у Закону о музејској дјелатности из 2002. године, већ била позиционирана његова функција, и то као централне музејске институције. Напокон, од 10. фебруара 2004. године РС једина у БиХ има свој Музеј савремене умјетности.

Сличан развојни пут имале су и друге истоврсне институције у региону, попут музеја савремене умјетности у Београду и Загребу. Шта бисте могли да истакнете као специфично за бањалучки?

-Оно што Бања Луку разликује од наведених примјера је чињеница да је наша галерија/музеј смјештена у (већ постојећу, а не намјенски грађену) зграду Старе жељезничке станице, изграђене 1891. године, па наслов институције на први поглед одудара од њеног неокласицистичког прочеља на којем су 2004. године свечано постављена бакарна слова МУЗЕЈА САВРЕМЕНЕ УМЈЕТНОСТИ. Али, како специфичности и судари погледа и ставова у најбољем увијек резултују дијалектиком нових подухвата, тако је и наша намјера да се цијели објекат догради и реконструише како би се на архитектуру некадашње и аустроугарске империје наслонила империја нове архитектуре, за шта такође постоји безброј успјешних примјера, попут савремене Жељезничке станице у Стразбуру, чија је стаклена "хаљина" обујмила, нашој сличну, времешну грађевину. Пирамиду испред париског Лувра, да и не спомињемо.

Музеј је заснован на сталној поставци, али у МСУРС се, истовремено, готово у континуитету отварају нове изложбе, тако да је дијелом задржао и стару галеријску функцију. Како то успијевате у невеликом простору адаптиране зграде бивше жељезничке станице?

-Сјајна стална поставка Музеја је привремено, и тако већ годинама, измјештена у депое, како би се Музеј значајније бавио презентацијом нових идеја, умјетничких продукција, покрета, односно изложбама савремене умјетности.

Култура

Младен Стилиновић из Загреба, Гоце Наневски из Скопља, Живко Гроздановић, Славко Матковић и Балинт Сомбати из Новог Сада, Тадеј Погачар и Антеа Аризановић из Љубљане, Милета Продановић, Здравко Јоксимовић, Александар Рафајловић, Владимир Перић и Аница Вучетић из Београда, Лала Рашчић и Јусуф Хаџифејзовић из Сарајева, уз наше Раденка Милака, Весу Совиља, Миодрага Манојловића, Ненада Малешевића, Бориса Гламочанина, Сандру Дукић и Младена Миљановића, само су нека од великих имена чије изложбе чине новију историју МСУРС-а. Не треба заборавити ни копродукције и партнерства – умјетнички резиденс са Гете, односно Француским институтом, Савремену умјетност Јапана, Изложбу италијанског неорелизма, изложбу Макса Ернста и др.

Бањалучане сте истински изненадили и обрадовали "изласком музејских експоната на улице". Објасните ту заиста оригиналну идеју да грађане укључите у прославу јубилеја!

- Остаће записана у историји Бањалуке фебруарска изложбена поставка на 40 јавних површина/билборда. Четрдесет умјетничких дјела – слика, графика, скулптура, инсталација, принтова, двије недјеље било је доступно десетинама и десетинама хиљада људи у готово свим урбаним квартовима Бањалуке, што је најневјероватнија и извјесно, најпозитивнија разгледница коју је овај град икада самом себи приредио. Овај подухват, наравно, дубоко је утемељен озбиљним кустоским промишљањем, јер одабрана, репродукована и изложена дјела на улицама, једнако тако би референтно „стајала“ у сваком музејском простору и била би репрезентативна изложба достојна и међународног представљања.

Да ли то значи: када народ неће у музеј, хоће Музеј међу народ?

Не! Музеј савремене умјетности има сјајну публику, свих генерација. Изложбе су за посјетиоце отворене сваког дана, без обзира на викенде и празнике и то од 10 до 22 часа – што је једина, икад и игдје забиљежена успјешна пракса! Улазнице се не наплаћују, што због опште беспарице, што из моралне обавезе националног значаја наше културне мисије. Просјечна мјесечна посјећеност је 1.500 људи. Педесет људи дневно у Музеју и није тако обесхрабрујућа слика општег културолошког сензибилитета. Поред тога, имамо и неколико „путујућих" пројеката – едукативних изложби, које крстаре Републиком Српском и регрутују мале Зворничане, Бројане, Шамчане, Фочаке, Вишеграђане... да буду грађани свијета.

Грађани свијета, сви заједно постали смо и 2006. године када смо први у Босни и Херцеговини организовали Ноћ музеја. "Идем у музеј. Ја сам савремен/а" је овогодишњи мото нашег Музеја. и није тако обесхрабрујућа слика општег културолошког сензибилитета. Поред тога, имамо и неколико "путујућих" пројеката – едукативних изложби, које крстаре Републиком Српском и регрутују мале Зворничане, Бројане, Шамчане, Фочаке, Вишеграђане... да буду грађани свијета.

Грађани свијета, сви заједно постали смо и 2006. године када смо први у Босни и Херцеговини организовали Ноћ музеја. "Идем у музеј. Ја сам савремен/а" је овогодишњи мото нашег Музеја.

Представљамо

Винарија и виногради "Вукоје"

"Подруми Вукоје" се од 1982. године баве ограниченом производњом врхунских вина и алкохолних пића. Винарија се ослања на модерне технологије, контролисане процесе ферментације и традиционалне методе одлежавања вина у храстовим "barrique" бачвама у подрумима осам метара испод земље. Производња је искључиво усмјерена на квалитет, што показују и многобројна признања из земље и иностранства. Добитници су преко 100 златних медаља на свим сајмовима региона, као и на познатим смотрама у Милану и Бриселу, Паризу, Женеви и Прагу за квалитет својих производа, а поред тога и "Златне повеље" за вински туризам, која им је додијељена на 43. Новосадском сајму туризма. Посљедњу деценију "Подруми Вукоје" су најбоља винарија у БиХ (четири године и званично), те су предводник модерног таласа винарства у овом дијелу Европе. На 78. међународном пољопривредном сајму у Новом Саду маја 2011. окићени су титулом Шампиона квалитета у групи производа вина, освојивши 11 златних медаља, од којих су три велике златне и пехар за врхунски квалитет оцијењених вина. То је први пут у историји Новосадског сајма да је неко освојио све златне медаље за своје производе на истом такмичењу. Подруми "Вукоје" посједују винограде на два локалитета у укупној површини од 22 хектара, на којима су засађене аутохтоне и интернационалне сорте винове лозе.

"Царски виногради"

"Царски виногради" се налазе на локалитету Ушће, 10 км од Требиња, на ушћу двије ријеке Требишњице и Сушице. Те винограде је крајем XIX вијека Аустроугарска монархија прогласила најпогоднијим за жилавку, те је ту на површини од 2 хектара подигла чувене "Царске винограде". Обнављањем ових винограда и првом бербом 2007. године "Подруми Вукоје" су скинули прашину са царске жилавке и тиме је учинили доступном свим истинским љубитељима вина.

"Царски виногради"

Виногради у "Засад пољу"

Виногради у "Засад пољу" су подигнути уз само корито ријеке Требишњице на најбољем локалитету који се налази на самом улазу у Требиње. Ту су на површини од 20 хектара засађене сорте: вранац, жилавка, cabernet sauvignon, chardonnay, pinot noir, sirah, мускат, merlot. Читав пројекат надгледа европски стручњак у области виноградарства др Еугенио Сартори из VCR-а.

Пројекат "Винска цеста Херцеговине"

Једна стара римска пословица каже: "Да би упознао један народ, сједни за његов сто, пробај његову храну и пиј његово вино, онда ћеш упозати какви су ти људи". Најбољи начин да упознате Требиње и Херцеговину и произвођаче божанске капљице, а кроз то и читав наш народ, као што каже ова стара римска пословица, јесте да дођете у туристичку посјету овој винарији. Подрум Вукоје је члан пројекта „Винска цеста Херцеговине", новог туристичког производа који обједињује комплетну ено-гастро понуду.

Назад на Садржај

Представљамо

Међу водећим винаријама у Европи

Разговор са Радованом Вукојем, директором Подрума "Вукоје"

Винарија "Вукоје" сматра се лидером у конкуренцији од барем десет тржишно препознатљивих винарија у Требињу и околини, а то је потврдило највеће свјетско признање "жилавки Вукоје". Шта је то што Вас издваја од осталих и како сте то успјели да постигнете?

-Издвојио бих неколико елемената. Прије свега то је дуга и континуирана концентрација на унапређивање квалитета вина. Затим, велику улогу има и властита сировинска база, која обухвата 22 хектара врхунског винограда јер обезбјеђује стабилност и обима и квалитета производње. Наравно, свему томе треба додати и велико искуство и велику љубав који су уграђени у овај посао и без којих не вриједе ни модерна технологија ни стручни савјети енолога. Винопије кажу да се у сваком гутљају вина осјећају умијеће и страст винара и виноградара и производњу вина пореде са умјетношћу. Ипак, најбоље је да одговор на ваше питање, потражите код врхунских стручњака и дегустатора, који су били у жиријима свјетских сајмова вина и највишим наградама издвојили нашу жилавку и вранац, али и нашу ракију лозовачу.

Познато је да је Винарија "Вукоје" побрала бројне највише награде по међународним и домаћим сајмовима. Било би занимљиво да наведете неколико које вам посебно значе.

- Свака награда ми много значи као признање да то

Представљамо

што радим цијене не само људи који уживају у добром вину, него и врхунски свјетски стручњаци. Као најважније бих истакао златне медаље у Милану и Бриселу, Златну звијезду за квалитет у Паризу, платинасто одличје у Женеви, Гран при на великом сајму у Прагу, Шампионски пехар на сајму у Београду 2001, Шампионски пехар и 11 златних медаља на сајму у Новом Саду 2011. итд. Поносан сам на све поменуте награде, али вјерујте да ме испуњава задовољством и када у кафани за сусједним столом друштво пита конобара да ли имају вина Вукоје или послије наруче и другу флашу.

Иако у источној Херцеговини постоји дуга традиција винарства, све до релативно недавно вино је прављено искључиво за кућне потребе. Како је дошло до преоријентације са домаћинства на тржиште? Предузимљиви појединци? Стицај повољних околности? Економска криза која је подстицајно дјеловала?

- Није то био неки нагао преокрет. У овим крајевима свакако постоји јако дуга и богата традиција производње вина за домаће потребе, међутим Подрум Вукоје постоји већ три деценије као прва модерна винарија у источној Херцеговини. Почетком 1982. године правили смо вино за наш ресторан "Кошута" и локално тржиште, али у то вријеме још није било могуће регистровати производњу алкохолних пића. Захваљујући претходном искуству, спремно смо дочекали законске промјене и покренули посао по највишим свјетским стандардима. Дакле, за данашњи заиста висок ниво винарства и виноградарства у источној Херцеговини, били су потребни и предузимљиви људи и повољан стицај околности и законска регулатива. Свега тога не било да нам природа није подарила чист ваздух, благородну земљу и херцеговачко сунце.

Што у источном, што у западном дијелу Херцеговине, данас има тридесетак више или мање познатих произвођача жилавке и блатине. Да ли то доводи до позитивне конкуренцију која све тјера на усавршавање квалитета или постоји опасност од загушења тржишта?

- Не постоји проблем загушења тржишта. Конкуренција је и у овом послу велики подстицај у борби за што већи квалитет. Херцеговачки винари се међусобно такмиче, али и уче једни од других, помажу се и удружују. Тако је настало наше удружење "Винос", тако је настао и пројекат "Херцеговачка винска цеста", на којој је свака од винарија једна од пролазних станица. Такву туристичку атракцију не можете направити са једном винаријом па макар била најбоља на свијету. Љубитељи доброг вина воле да виде више винограда и винарија, да пробају више различитих вина, да их пореде, а није ни свачији укус

Представљамо

исти независно од квалитета вина.

Монопол француских и италијанских винара на свјетском тржишту одавно је ствар прошлости и у тржишним центрима већих градова у РС и БиХ могу се наћи и шпанска, чилеанска, калифорнијска, аустралијска, новозеландска итд. вина. Колико ту има простора за херцеговачке винаре?

- Дићу вам кратак и једноставан, а надам се и довољно убједљив одговор. "Винарија Вукоје" је официјелни снабдјевач четрнаест амбасада у БиХ, међу којима су и руска, америчка, кинеска, њемачка итд. Тај дипломатски свијет имао је прилике да испроба и најпознатије француске, италијанске, латиноамеричке и друге винске брендове, има и средства да их набави, али ето у њиховим подрумима нашло се мјеста и за наша вина јер желе да своје пробране госте на пријемима понуде баш винима "Вукоје". То није само пословни успјех него и патриотска мисија. Странци по добром вину памте крајеве и људе, уче њихову географију и историју, преносе то својим пријатељима када оду у другу амабасаду или се врате у своју земљу.

У чему Ваша вина заостају за врхунским свјетским брендовима? Да ли их можете стићи ако не и престићи? Колику улогу играју традиција и маркетинг? Какав је значај награда на свјетским сајмовима?

- Одговорићу вам конкретним податком. Винарија Вукоје спада међу пет најпознатијих у Источној Европи, а међу мање од десет и у читавој Европи. У нашу винарију годишње сврати око 10 хиљада туриста, и тај се број из године у годину повећава. Током само прошлог мјесеца угостили смо преко двије хиљада туриста. Ако их срдачно дочекамо и испрати мо, ако им понудимо најквалитетније црно и бијело вино и ракију лозовачу, и то уз наш домаћи пршут и сир, ако се, укратко, лијепо проведу у Херцеговини, можемо бити сигурни да ће се вратити са пријатељима. Пријатељи ће послије довести своје пријатеље, и то је, вјерујте, маркетинг без премца. То, наравно, не значи да поред тога не радимо на класичном маркетингу, а дио нашег маркетинга јесте и традиција коју добри познаваоци вина посебно цијене. Упућени добро знају да винарство и винградарство нису успутна дјелатност, од данас до сутра, него траже цијелог човјека и више генерација.

"Вукоје", "Тврдошко", "Анђелић" ... Могло би да се каже "много крокодила у малој бари", као што је источни дио источне Херцеговине. Да ли удружење ВИНОС, које је управо Ви предводите, треба да спријечи нелојалну конкуренцију, обезбиједи заједнички наступ на другим тржиштима, повезивање и укрупњавање

Представљамо

Виногради "Засад Поље"

ради заједничких инвестиција у крупније пројекте?

- Мисија Виноса је да се што боље регулишу услови производње вина, да се уведе фискализација, да се донесе закон о вину какав имају све најразвијеније винарске и виноградарске земље у свијету. Радимо и на томе да се спријечи продаја вина и ракије на црно, да се ограничи увоз грожђа са других подручја како би се задржала локална специфичност и аутохтоност производа и напокон, да заштитимо брендове најбољих источнохерцеговачких вина.

Које су дугорочније перспективе развоја херцеговачког винарства? Да ли је акценат на унапређењу винарства, или виноградарства, или на освајању иностраних тржишта, или на развоју комплементарних дјелатности, као што су производња херцеговачког сира и пшута, угоститељство, хотелијерство, ширење туристичке понуде?

Додјела пехара у Новом Саду 2011. године

- Винарство и виноградарство, као дио туристичке понуде, процјењују се као главни генератор привредног развоја источне Херцеговине. Производња домаће, природне или како неки кажу здраве хране, а поготово херцеговачких специјалитета, као што су пршут, цијели сир, кајмак из мијеха, мед итд. третирају се као комплементарни винарству. У нашим крајевима од давнина важи да се "вино пије виљушком", и та вам изрека све говори. А пројекти развоја винарства и виноградарства не одвајају се од одговарајуће гастро понуде и заједно са њом чине ено-гастро област по којој се читав крај препознаје.

Представљамо

Винска цеста “Вукоје“

Прихватајући нове тенденције у туристичком свијету гдје се све више времена проводи у природи и гдје све већи број екскурзија различитог типа тражи да се врати нечем исконском, “Винарија Вукоје” је организовала пет различитих програма посјете подруму.

1. КРАТКА ДЕГУСТАЦИЈА ВИНА

- Обилазак подрума
- Дегустација вина у дегустационој сали (три врсте вина)

2. ДЕГУСТАЦИЈА ВИНА И ОБИЛАЗАК ВИНОГРАДА

- Обилазак винограда
- Обилазак подрума
- Дегустација вина у дегустационој сали (три врсте вина)
- Закуска (уштипци, пршут, кобасице, сиреви, маслине)

3. ДЕГУСТАЦИЈА ВИНА, ОБИЛАЗАК ВИНОГРАДА И РУЧАК У НАШЕМ РЕСТОРАНУ КОШУТА

- Обилазак винограда
- Обилазак подрума
- Дегустација вина у дегустационој сали (четири врсте вина)
- Ручак/вечера (традиционална херцеговачка јела) у ресторану „Кошута

4. ЦАРСКИ ВИНОГРАДИ

- Обилазак Царских винограда
- Дегустација царског вина жилавке у Виноградаревој коноби на Царским виноградима
- Закуска – Царска плата (кифлице, сир, пршут, домаћа сушена јаретина)

5. ВИНСКИ ДАН

- Обилазак Царских винограда
- Дегустација Царског вина жилавке
- Закуска (уштипци, сир)
- Обилазак винограда Засад поље
- Обилазак подрума
- Дегустација вина у дегустационој сали (четири врсте вина)
- Закуска (уштипци, сиреви, пршут)
- Ручак/вечера (традиционална херцеговачка јела) у нашем ресторану „Кошута“
- Вечерње дружење уз тамбураше

Туризам

“Терме-Озрен” у Какмужу

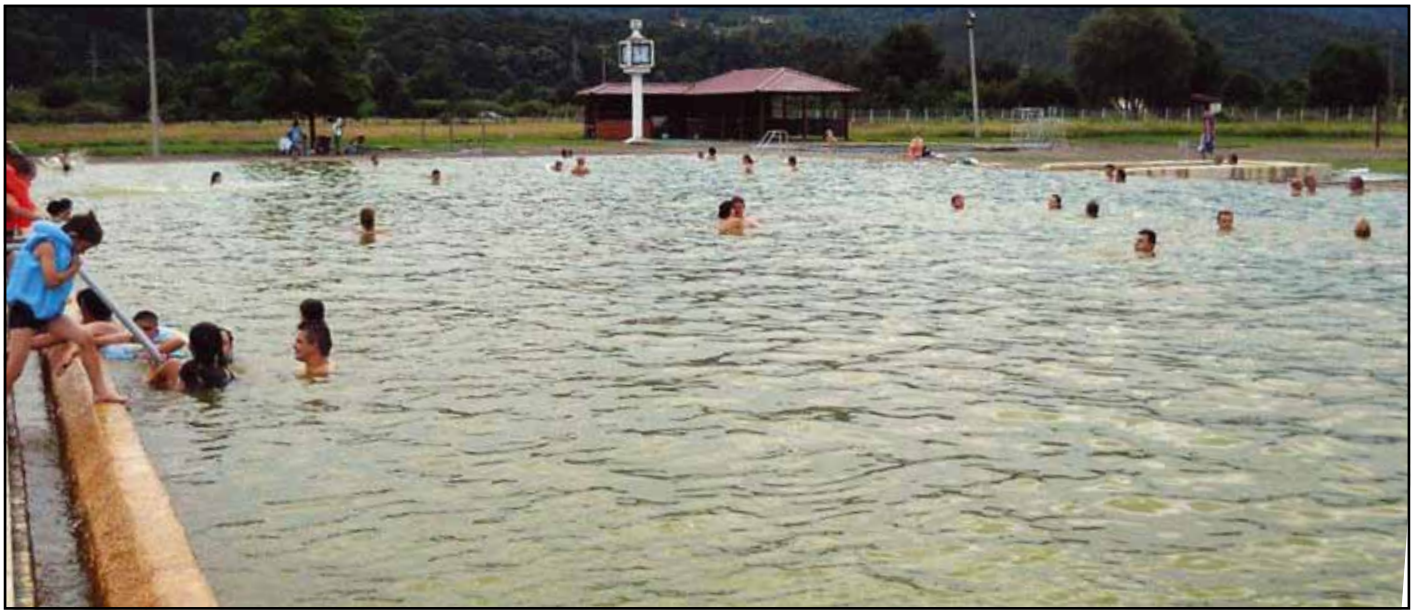

Бања „Терме Озрен“ у озренском насељу Какмуж је од Добоја удаљена двадесетак, а од Тузле педесет километара. До ње се може доћи аутом, аутобосум из правца Добоја или Тузле, али и возом из истих градова.

За термалне воде на Озрену зна се дуго, али дуже вријеме нису кориштене.

Налазишта термоминералне воде у засеоку Слатине у Какмужу открива 1978. године академик Јосип Бађ. Признати свјетски стручњак из ове области кренуо је трагом аустроугарског геолога Ф. Кацепа који помиње термомиперaлне воде у овом простору. Први писани документи датирају из 1826. године, када је Француз Анри Буне по одобрењу турских власти боравио у овом подручју наговјештавајући велика налазишта термоминералне воде.

На бази првих извора из 1978. године долази до значајних радова који су довели 1983. године до формирања предузећа „Терме-Озрен” са сједиштем у Грачаници.

У том времену „Терме” су биле велика туристичка нада не само општине Грачаница већ цијеле Босне и Херцеговине. Долази до великих улагања, број радника се повећава на 14 и 1985. године предузеће прераста у Здравствено-угоститељско-туристичко-рекреациони центар.

Изграђен је велики базен димензија 25 х 50 м, дјечији базен, двије билетарнице, зграда за гардеробу у коју су касније постављене каде. Угоститељско предузеће „Парк” Грачаница уз велики базен изградило је модеран ресторан. Крај базена били су тушеви са термалмом и слатком водом, дјечија игралишта, одбојкашко игралиште. У модерно опремљеној амбуланти свакодневно се налазила медицинска сестра, љекар је ординисао једном седмично, а биоенергетичарка из Тузле долазила је два пута седмично. У љетним данима организују се такмичења по узору на „Јадранске сусрете”.

Према писаним документима 1986. године продано је преко 60 хиљада улазница. Било је дана када је продато 1.800 улазница. То је било вријеме када су многи кренули ка доградњи постојећих стамбених објеката како би у приватном смјештају дочекали госте и остварили добру зараду.

Према допису Универзитетско-медицинског центра Сарајево од 1. 11. 1989. године у чијем се саставу налазио Институт за физијатрију и рехабилитацију Сарајево-Илица наведена су обољења код којих се може употребљавати олигоминерална високоалкална вода Озрен - Грачаница.

Олигоминерална високоалкална вода Озрен - Грача-

Туризам

ница са својим капацитетом може да задовољи терапеутске потребе у саставу једног рехабилитационо - рекреационог центра засебно, а поготово када се у његовом саставу могу наћи и термоминералне и киселе воде Сочковац и Бољанић, што представља и својеврсну ријеткост.

Клиничком примјеном ове воде констатовали смо да се она веома добро подноси пијењем, као и у облику купки код чира на желуцу и дванаестерцу, повећане желудачне киселине, обољења жучних путева, упалних реуматских обољења, псоријазе, екцема, професионалних кожних обољења, упале мокраћних путева, гинеколошких упалних обољења, хроничног бронхитиса и у козметологији.

Из овог документа може се сагледати само дио блага које се налази на овом локалитету. Све је као у сну, цијена земље око Терми је изузетно висока. Рат зауставља наставак било каквих активности ЗУРЦ-а. Све је у рату било разрушено и чекао се купац који би кренуо ка ревитализацији некадашње наде читавог краја. Он се појавио прошле године.

Никола Стјепановић са групом истомишљеника и уз подршку општине Петрово обновио је бању која је почела радити у љето 2008. године.

„Тешко је било обновити девастирану бању, али смо у рекордном року у томе успјели“, каже Стјепановић и додаје да ће бања постати цвијет бањског туризма у Републици Српској, али да за амбициозне пројекте треба много новца.

Начелник општине Петрово доктор Зоран Благојевић често долази у бању и ужива у дјелу које је реализовао заједно са сарадницима.

„Нико није вјеровао да ће бања поново прорадити, јер је била потпуно уништена, али све се може када се хоће, а ми смо хтјели и хоћемо још више“, истиче он.

Вратио је стари сјај озренским термама. Туристи жељни доброг провода и здравља похрлили су на купалиште смјештено на падинама Озрен-горе. Планира се изградња лијепог хотела, нових спортских терена, етнолошке оазе од старих озренских кућа... Терме су никле из пепела и у Озренцима оживјеле туристички дух пробуђен прије, а заустављен у рату. Терме Озрен вас очекују и радују се вашем доласку.

Општине РС

Мркоњић Град

Општина Мркоњић Град се налази у југозападном дијелу Републике Српске, уз саму границу са Федерацијом Босне и Херцеговине. Математичко-географски положај је одређен координатама 17° 04' 45'' источне географске дужине и 44° 24' 08'' сјеверне географске ширине. Просјечна надморска висина општине Мркоњић Град је 591м (висинска разлика терена се креће у распону од равница уз водотоке до високих планина, тј. 300-1500 м, уз просјечну надморску висину 600-800 м). Обухвата површину од око 675 км².

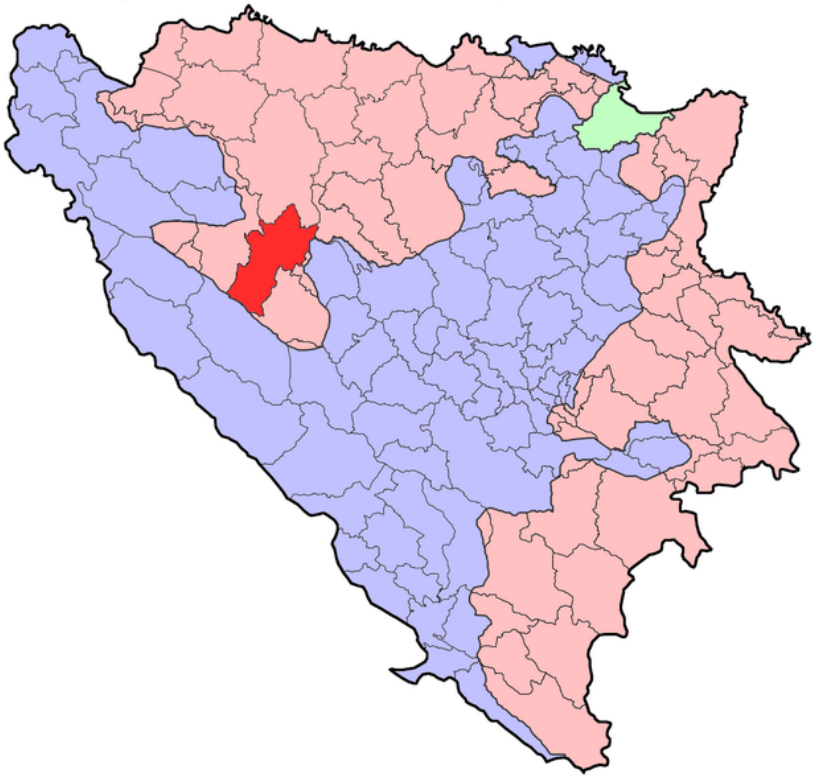

Граничи са: општином Бањалука на сјеверу, општином Кнежево на сјевероистоку, општином Јајце на истоку (што уједно представља и границу са Федерацијом Босне и Херцеговине), општином Шипово на југоистоку, општином Гламоч на југу (што такође представља границу са Федерацијом Босне и Херцеговине) и општином Рибник на западу.

Конфигурација терена општине Мркоњић Град карактеристична је по наглашеној рељефности. Највећи дио простора припада брдско-планинском подручју, које карактеришу планине: Лисина, Мањача, Димитор, Чемерница и Овчара (Млиниште). Између ових планина су висоравни које се налазе на надморским висинама од 750 м - Подрашко поље, до 950 м - Подови. Долинска подручја су релативно скромна и налазе се уз водотоке Врбас - дио Бочачког поља, Црна ријека - Бјелајце, долина Медљанске ријеке, Коране у Пецкој итд.

Од укупне површине пољопривредно земљиште чини 54% (по структури ливаде 18%, пашњаци 20%, оранице 15%, вођњаци 1%), а шуме 44%. Квалитет земљишта, климатски услови и традиција упућују да је Мркоњић Град био сточарски и пољопривредни крај.

Према посљедњем попису становништва из 1991. г. општина Мркоњић Град је имала 27.379 становника. Према процјени надлежног Одјељења административне службе општине, имајући у виду природни прираштај становништва и већи број повратника, може се констатовати да на подручју општине Мркоњић Град у 2005. години има око 21.160 становника. Разлог смањења броја становништва су протекла ратна збивања, миграције...

Становништво живи у 37 насељених мјеста. Процјењује се да око 10.060 становника

Општине РС

Панорама Мркоњић Града

живи у урбаним насељима или 48%, док преосталих 11.100 становника или 52% спада у становништво које живи у руралним насељима.

Највише има радно способног становништва (15 – 65 година), на којег отпада 14.510 или 69% од укупног броја становника општине, слиједи становништво од

0 – 15 година са 3.700 становника или 17% од укупног броја становника, а на становништво са 65 година старости и више отпада 2.950 или 14% од укупног броја становника општине Мркоњић Град.

- Површина општине Мркоњић Град / 685 км²
- Од укупне површине општине 54% чини пољопривредно земљиште а 44% шуме
- Просјечна надморска висина / 600-800 м
- Број становника општине / 21.160 (процјена)
- Густина насељености / 31 становник/ км²
- Клима / умјерено-континентална, просјечна годишња температура 10°C

Култура

ЈУ Културни центар „Петар Кочић“ налази се у Дому културе. Дјелатност ове установе је организација кулурних манифестација, позоришних и кино представа, концерата, јавних предавања, семинара, курсева, изложби различитог садржаја, књижевних вечери, промоција и сл..

У Дому културе смјештена је и Народна библиотека. Она располаже са књижним фондом од 21.000 јединица периодике, белетристике, стручне литературе за разне профиле. Пружа услуге електронске претраге књижне грађе.

Образовање

1. Предшколско образовање

У Мркоњић Граду ради дјечији вртић „Миља Ђукановић“ са капацитетом од 200 дјеце и 14 васпитача. Доб дјеце која користе услуге вртића је од 1-6 година.

2. Основно образовање

Основно образовање се одвија у четири матичне и четрнаест подручних школа. Од тог броја, двије матичне школе се налазе у самом граду, а остале у руралним дијеловима општине.

3. Средње образовање

Општине РС

Краљ Петар Мркоњић

У оквиру средњошколског центра дјелују двије школе за средње образовање: Гимназија и Машинска школа.

У Машинској школи су заступљени следећи образовни профили:

- машински техничар,
- аутомаеханичар,
- металостругар,
- бравар,
- електо-информатичар,
- електричар,
- економски техничар,
- кувар,
- конобар и
- трговац.

Туризам

Са туристичког аспекта најинтересантнија је планина Лисина у чијем подножју лежи језеро Балкана, излетиште Зеленковац, налази се планинарски дом и видиковац на висини од 1440 метара. Пут гљива и бициклистичка стаза. У току је реализација пројекта којим је планирана изградња тематских стаза: планинска, културна, историјска и др.

Интересантна мјеста за посјету поред планине Лисине су: ријека Понор, стари градови Бочац, Соко и Призренац, извор ријеке Сане и кањон ријеке Врбаса.

На подручју општине постоји осам објеката мањег смјештајног капацитета који броје 137 лежаја.

Богата и разноврсна понуда хране типична за ове крајеве: пите (тиквапита, полагуша, кромпируша, купусарица), цицвара, уштипци од хељдиног брашна, хељдина љеуша, ражени уштипци, омач, кљукуша, итд.).

Током читаве године одржава се велики број манифестација, а неке од најзначајнијих су: Дани косидбе на Балкани (јули), Дани гљива (септембар), Фестивал хране и пића „Јабука“ (новембар), Фестивал домаће ракије (децембар)…

Спорт

Спорт представља активност од општег интереса, дио је опште културе и квалитета живота појединца и заједнице. На подручју општине Мркоњић Град регистровано је девет спортских клубова који функционишу у седам спортских грана и то: фудбал (ФК „Слобода“, ФК „Мркоњић“), одбојка (ОК „МГ“, ЖОК „Балкана МП“), , кошаркашки клуб (КК „Младост“),стони тенис (СК „Мимоза“), атлетика (АК „Петар Мркоњић“), шах (ШК „Мркоњић Град“) и џудо (ЏК „Атос“).

Саобраћајна инфраструктура

- Магистрални пут М-15 (Мркоњић Град- Рогољи-Гламоч- Сплит)
- Магистрални пут М-5 (Јајце- М. Град- Бихаћ)

Трг војске Српске

Општине РС

- Магистрални пут М-16 (Бања Лука- Црна ријека- Јајце- Сарајево)
- Општина је добро повезана са већим центрима у окружењу и са међународним ауто- путем.

Корида

Комунална инфраструктура

Први водовод у Мркоњић Граду је изграђен 1897. године за вријеме аустро- угарске владавине са резервоаром од 25м³ и цјевоводом профила Ø80мм. Дио тог водовода је и данас у употреби (централна зона).

Тренутно стање система за водоснабдијевање Мркоњић Града и околних насеља је 7 резервоара укупне запремине В=1600 м³, је довољан капацитет и за предвиђено ширење мреже.

Дужина водовдне мреже профила већег од Ø2"(2 цола) је 76.238,20 м, а мањих профила 15.250,00 м.

Просјечна потрошња по домаћинству износи 14,33 м³ (мјесечно). Градска депонија налази се на Подовима удаљена 3 км од града.

Канализациона инфраструктура

Укупна дужина изграђене канализационе мреже у градском урбаном подручју износи 12.379,70 м. Бетонске цијеви су заступљене са 90,36%, а ПВЦ цијеви са 9,64%. Изграђена је и канализациона мрежа у дијеловима села Подрашница, Подбрдо, Котор и Доња Густовара у дужини 2.459,00 м.

Сви излази канализационе мреже су изведени у отворене водотоке.

Зеленковац

Електро-енергетска инфраструктура

РЈ Електродистрибуција Мркоњић Град у свом саставу има двије пословнице Шипово и Рибник, те испоставе Барићи, Језеро, Дринић и Купрес. Површина подручја које покрива РЈ Електродистрибуција је 1810 км², док проценат електрификације тог подручја износи 94,89%.

Главна напојна тачка, мјесто гдје Електродистрибуција преузима електричну енергију од Електропреноса је ТС 110/20/10 кВ која је у власништву Електропрено-

Општине РС

Балкана

са БиХ. Електродистрибуција Мркоњић Град преузима електричну енергију на напонском нивоу 10 кВ и 20 кВ из ТС 110/20/10 кВ. Поред 10 кВ и 20 кВ далековода, постоји и 35 кВ далековод који иде из Мркоњић Града за Шипово.

Укупна дужина надземних водова је 1619,79 км, дужина подземних кабловских водова износи 57,25 км. Дужина нисконапонске мреже износи 1326,5 км.

Планови РЈ „Електродистрибуција“ Мркоњић Град:

- реконструкција нисконапонске мреже,
- реконструкција 20 постојећих трафостаница,
- новоизградња нисконапонске мреже,
- новоизградња 7 стубних трафостаница и
- изградња далеководне мреже у дужини ид 29,35 км.

ПТТ инфраструктура

Радна јединица Регионални Телеком Мркоњић Град послује као организациона јединица у оквиру Телекома Српске, запошљава 56 радника и покрива општине Мркоњић Град, Шипово, Језеро, Рибник, Дринић, Купрес и Источни Дрвар.

Главна аутоматска телефонска централа се налази у Мркоњић Граду и оптичким каблом је повезана са међународном централом која се налази у Бања Луци, као и са 7 истурених комутационих централа смјештених у Подрашници, Подбрду, Грацима, Бјелајцу, Мајдану, Бараћима и Герзову. Главна централа је ALCATEL типа S12. Све централе су међусобно повезане оптичким каблом. Капацитет инсталисаних централа на подручју општине Мркоњић Град износи 7.816 бројева. Укупан број телефонских корисника у раду је 4.908 или 62,79%.

Подземна телефонска мрежа је урађена у граду и у осталим већим насељеним мјестима. Мања мјеста су покривена CLL телефонијом. На подручју општине тренутно је у раду 1.631 CLL претплатника. У средишту РЈ Мркоњић Град запослено је 32 радника.

Општина је добро покривена и сигналом мобилне телефоније.

Топловодна мрежа

У програму Капиталних инвестиција општине Мркоњић Град налази се пројекат “Топлификација града”.

ПРЕДНОСТ ПОСЛОВНОГ ОКРУЖЕЊА

1. Подстицаји за инвеститоре

Општинска управа и Агенција за привредни развој су на располагању привредницима Мркоњић Града.

- СО Мркоњић Град сваке године усваја Программе којима подстиче развој МСП-а, предузетника и пољопривредних произвођача кроз повољне кредитне линије и бесповратна средства.
- Друга смо општина у РС која је увела брзу процедуру регистрације предузетничке дјелатности за само један дан.
- Општина Мркоњић Град задовољава међународне стандарде ISO 9001:2008.
- Надлежна министарства заједно са општином Мр-

Општине РС

коњић Град издвајају значајна средства за улагање у инфраструктуру и директне подстицаје за развој привреде и пољопривреде.

- Страни инвеститори уживају исти третман у пореском законодавству као и домаћи

2. Повољности за улагаче

- Потписан Споразум CEFTA
- Нема царинских дацбина за: 100% индустријских производа домаћег поријекла и за пољопривредно-прехрамбене производе
- Слободан трансфер добити у иностранство
- Инвеститори слободно стичу и располажу покретном и непокретном својином
- Ослобођени су плаћања царина на опрему која је улог страног улагача
- Порези међу најповољнијим у Европи
- Порески систем функционише у складу са ЕУ стандардима опорезивања дохотка и добити.
- БиХ је потписала споразуме о избјегавању двоструког опорезивања са великим бројем земаља.
- Порез на додатну вриједност 17%
- Неопорезован извоз добара и услуга
- Порез на добит 10%
- Порез на доходак 10%
- Доприноси 33% (од износа бруто плате)

ПОСЛОВНЕ ЗОНЕ

Пословна зона Подбрдо

Пословна зона Подбрдо је смјештена у насељу Подбрдо, удаљено од Мркоњић Града 1 км.

Непосредно уз зону пролази магистрални пут М-5 односно (Јајце – Бихаћ – Хрватска – ЕУ), а пресјеца га магистрални пут М-15 (Мркоњић Град

Дивна Аничић, начелник општине

(Рогољи) – Гламоч – Сплит).

Према просторном плану Републике Српске аутопут Градишка – Купрес пролази непосредно уз „Пословну зону Подбрдо“, што ову већ атрактивну локацију чини још занимљивијом за будуће инвеститоре.

Пословна зона Подбрдо има површину 18,5 ха.

Основна намјена обављање индустријско – производне дјелатности, пословно трговачке и услужне дјелатности, с тим да је претежни дио намјењен за индустријско – производну дјелатност.

Пословна зона Кула Рудићи

Изградња Пословне зоне Кула Рудићи планирана је у насељу Кула које је удаљено од Мркоњић Града 8 км.

Удаљеност локације од Магистралног пута Бихаћ – Сарајево и од Регионалног пута Мркоњић Град – Бања Лука је 900 м.

Површина Пословне зоне Кула Рудићи је 2 ха. Основна намјена зоне је обављање пословно – трговачке и услужне дјелатности.

Постојећи неискоришћени капацитети

Општина Мркоњић Град биће партнер и пружиће подршку свим заинтересованим инвеститорима за улазак и коришћење расположивих капацитета на локалитетима бивших фабрика које су приватизоване или су у већинском државном власништву.

1. Бивша фабрика вијака „Металац“

- Локалитет: Мркоњић Град
- Укупна површина: 40.042 м²
- Изграђена површина: 12.895 м²
- Остало расположиво земљиште, могућа изградња: 27.147 м²
- Власништво: већинско државно власништво

2. Бивша фабрика ДИП „Мањача“

- Локалитет: Мркоњић Град
- Укупна површина: 80.176 м²
- Изграђена површина: 12.591 м²
- Остало расположиво земљиште, могућа изградња: 67.585 м²
- Власништво: приватно

3. Бивши АТП „Ударник“

- Локалитет: Бјелајце
- Укупна површина: 67.105 м²
- Изграђена површина: 4.958 м²
- Остало расположиво земљиште, могућа изградња: 62.147 м²
- Власништво: приватно

Представништво Републике Српске

Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија

Тел: 00 381 11 324 6633
Факс: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs